

Poezijos, kaip ir maldos, reikia nedaugeliui

KNYŲ LENTYNA

Taip apie poetiško žodžio paskirtį kalba uteniškis poetas Vytautas Kazieła.

Ada DVARIONAITĖ

Trečiadienio vakare Kupiškio viešojoje bibliotekoje vėl skambėjo literatūros tekstai, svarstymai apie kūrybos paskatas, knygų leidybos sunkumus, provincijos kūrėjų būsenas, entuziazmą, be kurio nebūtų kūrybos patirties sklaidos ir literatūros mylėtojų susitikimų. Skambėjo ir baltasis pianinas, klausytojus džiugino jaunosios Kupiškio meno mokyklos auklėtinės Ugnė Begonytė ir Ainė Jakubkaitė, mokytojus Editos Dobrickienės auklėtinės.

Šįkart Kupiškį aplankė netolimi kaimynai iš Aukštaitijos, Utenos ir Švenčionių, pristatytas Lietuvos regionuose gyvenančių poetų kūrybos almanachas „Atokios stotys. 2019“.

Pasikalbėti su auditorija atvyko nedidelis kūrėjų būrelis – leidinio sudarytojas V. Kazieła, Rasa Milerytė, žurnalistas ir fotografas Algis Jakštas ir ištikimas Kupiškio literatūrai bičiulis kunigas Justas Jasėnas. Nedaug tą vakarą susirinko ir klausytojų, gal sutrukdė ankstyvos žiemiškos sutemos ir nežemiškas lietus.

ALMANACHO POKYČIAI

„Atokios stotys“ kupiškėnams nėra naujiena, renginio vedėja, bibliotekos Kraštotyros ir edukacijos skyriaus vedėja Lina Matiukaitė, priminė, kad jis leidžiamas nuo 2011 metų, o 2014 m. buvo surengtas pristatymas ir Kupiškyje.

Almanache spausdinti kupiškėnų

Keletą almanacho kūrinių perskaitė ir renginio vedėja Lina Matiukaitė.

Almanacho „Atokios stotys“ autoriai (iš dešinės) Rasa Milerytė, Vytautas Kazieła, Justas Jasėnas, Algis Jakštas Kupiškyje.

kėnų Rimanto Urbono, Zitės Luškošytės, Aušros Uldukenės, Justo Jasėno eilėraščiai. Kunigas J. Jasėnas su šiuo leidiniu bendradarbiauja nuo pirmų numerių.

Per šiuos metus almanachas keitėsi, jame spietėsi ne tik aukštaitiškai kūrėjai, bet ir žemaičiai, o pastarasis numeris jau yra tarptautinis.

Greta 23 Lietuvos kūrėjų spausdinami Latvijos, Lenkijos, Sakartvelo poetų į lietuvių kalbą išversti tekstai.

Poetų kūrybos rinktinės sudarytojas žurnalistas ir leidyklos savininkas V. Kazieła tvirtino, kad ne tik ekonomikos požiūriu yra kelios Lietuvos, bet ir literatūros, sostinė nieko nenori žinoti apie kūrėjus periferijoje, ir nežinotų, jeigu nebūtų tokių almanachų. Dabar, išleidus jau 9 numerius, žino ir pripažįsta, čia spausdinamos Lietuvos rašytojų sąjungai priklausančių poetų eilės.

„Kultūros ministerija finansuo-

ja ne knygas, o vardus. Kiekvienam kūrėjui svarbu būti skaitomam, jaustis reikalingam, viešai priimanam žodis padrašina ir pakylėja. Todėl prikalbinome aukštaitčius, žemaičius, kartu su Vytautu Stulpinu sudėliojome pirmą rinkinį, paskui darbavomės iš pareigos ir entuziazmo. Keli žmonės tesame, riboja pinigai, laikas. Dar vieną numerį išleisiu, jei gyvas būsiu“, – atvirai pasakojo vedėjas kalbinamas V. Kazieła.

Almanachas tarptautinis pernai tapo netyčia. Utenoje, Antano Miškinio sodyboje, rengiamos tarptautinės poezijos šventės, bet pristigta lėšų specialiam leidiniui parengti, todėl nutarta į almanachą iš solidarumo priglauti iš tolimų kraštų į šventę atvykusiųjų kūrybą. Jau sausio pabaigoje uteniškiai pasiryžę sukurti „Atokių stočių“ interneto svetainę, taigi ryšys su skaitytojais bus dar glaudesnis.

Pats V. Kazieła gal ir nebūtų skubėjęs prisipažinti, jeigu ne renginio vedėja Lina, paklaususi apie poezijos knygą „Alyvmedžiai“, kuri šiemet pretenduoja būti išrinkta geriausia metų poezijos knyga. Vadinasi, pastebimi ne tik sostinėje gyvenantys kūrėjai.

„Jau teko pavazinėti po Lietuvą su ta knygele, kažkas paskaitė, sako, visai nebloga knyga, yra minčių...“ – santūriai pralinksmėjęs kalbėjo autorius.

V. Kazieła yra parašęs 16 poezijos knygų, sudaręs ir parengęs per 50 kitų kūrėjų darbų. Paskatinęs kūrybai nemažai jaunų autorių.

Nukelta į 9 p.

Poezijos, kaip ir maldos, reikia nedaugeliui

Atkelta iš 7 p.

TARNAUJA IR KITOMS MŪZOMS

Rasa Milerytė, žurnalistė, šiuo metu dirbanti „Utenio“ laikraštyje, viena tų autorių, kuriuos pastebėjo ir kurti pastūmėjo vyresni kolegos. Studijavusi lietuvių kalbą ir literatūrą, dalyvavusi literatūrai konkursuose, yra išleidusi vieną poezijos knygą, domisi vaikų ir jaunimo literatūra ir bendradarbiauja almanache. Pasakojo rašiusi literatūros kritikos straipsnius, keitinanti prie šio pomėgio dar sugrįžti.

Fotografas ir žurnalistas Algis Jakštas juokavo esąs ištikimas dviem mūzoms – poezijai ir fotografijai. Šia susižavėjo bene prieš 50 metų, ji traukia iki šiol, jaučiasi tarsi medžioklinis šuo, kuris skuodžia liežuvį iškišęs, azarto vejamas.

„Ieškodamas įdomesnio saulėtekio vaizdo, ankstyvą rytą nuvažiuoji 20 ar 30 kilometrų, o nieko nesugauti, nėra šviesos atspalvių, rūko. Labiausiai patinka fotografuoti gamtą, sunku tai daryti, neišmanantieji sako, kad vieni niekai, pamatei, nuspaudei“, – perteikė profesionalo pastebėjimus fotografas.

Jo kūryba eksponuota Lietuvoje ir užsienyje, pelnyta daug prestižinių apdovanojimų, kūrėjas priklauso Fotomenininkų sąjungai. O kaip susidraugauta su poezija?

POEZIJA – KAIP MALDA

Anot A. Jakšto, vienašyk kažkas nutiko, tarsi nukrito žodžio jausmas. Mėgdavęs visada skaityti poetinę kūrybą, Jeseniną, Tiutčevą, Širvį, Salomėją... 1996 m. išleido savo pirmą poezijos knygą, dabar parengė 11-ąją. Ji iliustruota paties fotografijomis.

Kunigo ir poeto Justo Jasėno kūrybos aruode – trys knygos, pasak V. Kazielos, šiam kūrėjui jau metas įžengti į Lietuvos rašytojų sąjungą. Beje, Utenoje gyvena ir kuria net šeši Rašytojų sąjungos nariai, daugiau nei Panevėžyje ir Šiauliuose kartu sudėjus.

J. Jasėnas gražiai kalbėjo apie visus renginyje dalyvaujančius kūrybos bičiulius, pastebėdamas R. Milerytės žurnalistinį profesionalumą ir kietą stuburą, tėvišką V. Ka-

Algis Jakštas ištikimas dviem mūzoms. Ados Dvarionaitės nuotrauka

zielos rūpinimąsi visais kuriančiais literatais, ypač jaunimu, A. Jakšto gebėjimą aiškiai ir tiksliai kalbėti, įtikinamai skaityti savo kūrybą.

Klausytojai turėjo progos išgirsti ir įsitikinti poetinio žodžio skambesio ypatumais, kai skaitė patys autoriai ir renginio organizatoriai. A. Jakštas stebino atmintinai skaitoma savo kūryba, V. Kazieła juokavo paklydęs savo knygos puslapiuose ir rankraščiuose, ieškąs ten eilėraščių, tarsi jis vienintelis būtų. Uteniškų tarme Reginos Katinaitės-Lumpickienės eiles perskaitė bibliotekininkė Janina Širvinskienė, jos gimtinė – irgi Utenos kraštas, keletą almanacho ištraukų perskaitė renginio vedėja L. Matiukaitė.

Poetiškam pašnekesiui baigiantis, Kupiškio viešosios bibliotekos direktorius Algirdas Venckas paklausė svečių, ką jie mano apie poezijos ateitį, ar tokia kūryba turi perspektyvų sulaukti didesnio visuomenės dėmesio?

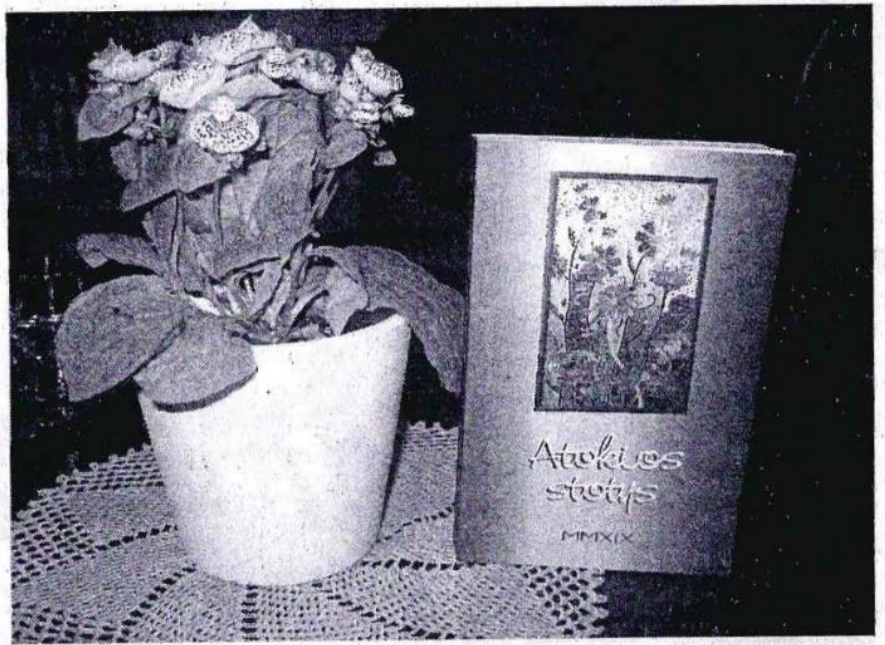
V. Kazieła prisiminė, kad jo poezijos trupinių buvo atsitiktinai išversta į anglų kalbą, kažkaip tekstai paplito, ir jam parašė laiškėlį skaitytoja iš Naujosios Zelandijos. Nustebinta, kad šiais laikais yra taip rašančių.

„Poezija yra kaip malda, arba jos reikia, ja tiki, arba nereikia. Galbūt lietuvių poetiškumas yra tautinis bruožas. Visi mes savo kūryba garbiname Dievą, to gal ir neįvardydami“, – kalbėjo V. Kazieła.

Išgirsta poezija, išgytos knygos ir paskutinis svečio komentaras praturtino trečiadienio vakarą Kupiškyje.

Apie leidinio ypatumus ir pokyčius
papasakojo poetas ir leidėjas Vytau-
tas Kaziela.

Kupiškio viešojoje bibliotekoje pristatytas devintas poezijos autorių kolektyvo
leidinys.
Autorės nuotraukos